

Paris, 15 iulie 2019

O cercetătoare franceză deținută în Iran

Fariba Adelkhah, director de cercetare la CERI-SciencesPo din Paris, membru fondator al Fondului de analiză a societăților politice (Fonds d'analyse des sociétés politiques - FASOPO) și al Rețelei europene de analiză a societăților politice (Réseau européen d'analyse des sociétés politiques - REASOPO), a fost arestată în Iran probabil pe data de 5 iunie. Disparația ei a fost înțeleasă de către colegi doar pe data de 25 iunie. Aceștia au avertizat atunci Ministerul francez al Afacerilor externe și Ambasada Franței la Teheran.

Manifestându-ne aici solidaritatea cu colega noastră, ținem să mulțumim și să ne exprimăm recunoștința față de diplomații și responsabili politici francezi pentru acțiunea lor discretă, dar fermă. În acord cu aceștia, am păstrat discreția pentru a nu a împiedica demersurile în curs și a nu favoriza « strategia tensiunii » aplicată după toate aparențele, de către autorii arestării colegei noastre Fariba Adelkhah. Cei din urmă doresc probabil să o utilizeze în lupta care opune Teheranul și Washingtonul, precum și în medierea încercată de Franța între cele două părți. E în orice caz ipoteza pe care o emitem, căci nimic nu justifică încarcerarea colegei noastre. Activitățile ei sunt exclusiv universitare, ele nu au nici o legătura cu nici un serviciu de informații, ea nu e implicată în activități politice în Iran. A fost arestată fie pentru a servi ca monedă de schimb, fie pentru că libertatea științifică și cercetarea au devenit intolerabile pentru aparatul securitar iranian, sau o parte a acestuia. Orice eventuale acuzații de implicare în operații de spionaj sau în destabilizarea regimului sunt lipsite de credibilitate. Ele pot doar provoca zâmbetul celor care cunosc traiectoria ei personală și profesională, fără a vorbi de dorința ei de libertatea și de problemele ei de sănătate.

Divulgarea pe rețelele sociale și în mass media a informației privind încarcerarea ei ne conduce, pe de o parte, să reiterăm încrederea noastră în autoritățile franceze pentru a obține

eliberarea ei, pe de altă parte, să completăm informațiile privitoare la ea pentru toți cei care, numeroși în lumea întreagă, manifestă deja solidaritate și indignare.

Fariba Adelkhah, antropolog, este autoarea a unor numeroase articole și cărți care au îmbogățit și au înnoit înțelegerea societății iraniene, în particular : *La Révolution sous le voile. Femmes islamiques d'Iran* (Karthala, 1991) ; *Etre moderne en Iran* (Karthala, 1998, traducere în limba engleză *Being Modern in Iran*, Hurst, 1999 and Columbia University Press, 2001) și *Les Mille et une frontières de l'Iran. Quand les voyages forment la nation* (Karthala, 2012, traducere în engleză *The Thousand and One Borders of Iran* Routledge, 2016). Venită să studieze în Franța în 1977, instalată apoi în Paris din motive personale, ea a continuat să realizeze anchete de teren în Iran de-a lungul unor lungi misiuni de cercetare. Din cauza acestora a fost în mai multe rânduri anchetată și supusă unor măsuri de intimidare (interogatorii, confiscarea pasaportului) fără ca acestea din urmă să o împingă să renunțe să își facă meseria de cercetătoare, ceea ce era în ochii ei un drept, dar și o contribuție la cunoașterea țării ei natale și o datorie. Arestarea doctorandei franceze Clotilde Reiss, în 2009, pe care o comenta în presă într-o manieră premonitoare https://www.lexpress.fr/actualite/monde/proche-moyen-orient/en-iran-le-chercheur-est-consideré-comme-un-agent-007_780861.html a condus-o să publice în limba persană o scrisoare deschisă adresată președintelui Republicii islamice, Mahmoud Ahmadinejad, publicată în traducere franceză în *Courrier international* <https://www.courrierinternational.com/article/2009/09/10/contre-le-regime-de-la-peur-en-iran> Lectura acestei scrisori produce azi frisoane reci.

Fariba Adelkhah a renunțat atunci la terenul iranian și a început să cerceteze societatea afgană, conform metodei sale obișnuite : anchete de teren realizate în condiții dificile și primejdioase. Pe baza acestora, a publicat mai multe lucrări în colecția *Les Etudes du CERI*, în acces liber la adresa <http://www.sciencespo.fr/cei/fr/papier/etude>, precum și numere de revistă, articole și capitole în cărți.

După alegerea lui Hassan Rohani la președinția Republicii iraniene, ea și-a reluat cercetările în Iran, stabilindu-se la Qom, unde a urmat cursuri de *figh*, și s-a consacrat studiului instituției clericale šiite, în particular la interfața religioasă între Iran, Afganistan și Irak, în continuitate cărții sale *Les Mille et une frontières de l'Iran*.

Pe de altă parte, fapt mai puțin cunoscut, Fariba Adelhah s-a impus în ultimii ani, sub pseudonim, pe scena literară iraniană, prin traduceri în persană a unor poeme mistice franceze de la sfârșitul Evului mediu și din epoca Renașterii, salutate pentru calitatea lor.

Fariba Adelhah este o cercetătoare unanim respectată pentru calitatea publicațiilor ei și pentru integritatea ei personală. Arestarea ei este ubuescă și scandaloasă. Rețeaua europeană de analiză a societăților politice se asociază emoției împărtășite de comunitatea științifică internațională începând de la sfârșitul săptămânii trecute, de când vestea arestării ei a devenit publică, și cere eliberarea ei.

Luând act de disprețul manifestat de autoritățile iraniene față de libertatea științifică și de pericolul pe care îl înfruntă cercetătorii care se duc în Iran, Rețeaua europeană de analiză a societăților politice cere instituțiilor științifice și universitare europene să suspende imediat orice cooperare cu aceasta țară, cu excepția primirii studenților iranieni, și exprimă în același timp confraternitatea cu universitarii și cercetătorii iranieni confrunțați cu arbitrariul aparatului securitar al Republicii islamice.

www.fasopo.org

www.fasopo.org

www.fasopo.org

www.fasopo.org

FASOPO

association de recherche, loi de 1901

97, rue Vieille-du-Temple - 75003 Paris